

เลขที่.....

43 1099

๒๕๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๓๐๔

ที่ ศก ๐๐๑๒ / ๓๐ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อมูลความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
เรียน เลขาธิการวุฒิสภา ผ่าน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย และผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

ตามที่นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่งในฐานะประธานกรรมการจัดเตรียมหาสถานที่ทำการชั่วคราวของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สำนักกฎหมาย ดำเนินการศึกษาค้นคว้า และสรุปสาระสำคัญของกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักกฎหมาย โดยกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูล “ความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” อันประกอบด้วย ความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา กฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการของรัฐสภา และข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดให้สถานที่อื่นเป็นที่ทำการของรัฐสภาชั่วคราว รวมทั้งหนังสือเรียน นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง เพื่อโปรดพิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่เสนอมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอให้โปรดลงนามในหนังสือตามที่เสนอมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ เพื่อจักได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(Handwritten signature)

(นางสาวเฟลิตตา ตันรังสรรค์)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

(Handwritten signature)
(นายบุญสงค์ ลาคำ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพัฒนากฎหมาย

(Handwritten signature)
(Handwritten signature)

(นายวิฑูรย์ ผาสุข)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๒๕ ธ.ค. ๖๑

(Handwritten signature)
นายทศพร (แม้งวงษ์)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
๒๕ ธ.ค. ๖๑

1 62
4 มท 62
10.35

1 62
4 มท 62
10.35

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๓๐๓

ที่ _____ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ข้อมูลความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
เรียน รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง

ตามที่รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ได้มอบหมายให้สำนักกฎหมาย ดำเนินการศึกษาค้นคว้า และสรุปสาระสำคัญของกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ความละเอียด แจ่มแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยสำนักกฎหมาย ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูล “ความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” อันประกอบด้วย ความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา กฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการของรัฐสภา และข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดให้สถานที่อื่น เป็นที่ทำการของรัฐสภาชั่วคราว เพื่อประกอบการพิจารณา เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตาม เอกสารที่เสนอมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายนำท ผาสุข)

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(นายสุรชัย เตื่องประดุสิตชัย)

รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง

เจ้าของเรื่อง : นางสาวเพลินตา ตันรังสรรค์
นิติกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย
โทร. : ๐ ๒๘๓๑ ๙๓๐๓ - ๔

ข้อมูลความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒

ตามที่รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ได้มอบหมายให้สำนักกฎหมายดำเนินการศึกษาค้นคว้า และสรุปสาระสำคัญของกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการของรัฐสภา รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่จะประโยชน์ เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นั้น

บัดนี้ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีข้อมูลและประเด็นข้อพิจารณาเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการประกอบการพิจารณา ดังนี้

ประการแรก ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญและความเป็นมาของที่ทำการของรัฐสภา

“ที่ทำการของรัฐสภา” นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะเป็นสถานที่สำหรับปฏิบัติงานในด้านนิติบัญญัติของประเทศ อาทิ ด้านการประชุม ด้านกรรมาธิการ ด้านวิชาการ ด้านต่างประเทศ ด้านพิธีการ ด้านอาคารสถานที่ และด้านอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา รวมทั้งบุคคลในวงงานรัฐสภา และหน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ทั้งนี้ สถานที่ทำการของรัฐสภานับตั้งแต่มีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองและได้มีการพัฒนาการมาโดยตลอดตามลำดับจนถึงปัจจุบัน แบ่งออกได้เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

● **ที่ทำการรัฐสภาแห่งแรก**

สถานที่ทำการของรัฐสภาแห่งแรกนั้น คือ “พระที่นั่งอนันตสมาคม” พระที่นั่งองค์นี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังดุสิต ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของพระที่นั่งอัมพรสถาน สูดถนนราชดำเนินนอก ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นท้องพระโรงสำหรับต้อนรับแขกบ้านแขกเมืองหรือประชุมราชการแผ่นดิน และพระราชทานนามพระที่นั่งองค์นี้ว่า “พระที่นั่งอนันตสมาคม” ตามนามของพระที่นั่งอันเป็นท้องพระโรงเมื่อครั้งแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานกลุ่ม “พระอภิเนาวนิเวศน์” ในพระบรมมหาราชวัง แต่ได้รื้อลงหมดทั้งองค์เพราะปรักหักพังจนเหลือวิสัยที่จะซ่อมแซมได้ ทั้งนี้ เพื่อจะรักษามิให้นามพระที่นั่งซึ่งเป็นที่สำคัญปรากฏมาแต่ก่อนสูญหายไป และความหมายในทางอักษรวิธีก็น่าสนใจแห่งพระราชประสงค์ที่จะให้พระที่นั่งองค์ใหม่นี้เป็นที่ประชุมสำคัญของแผ่นดิน^๑

^๑ คณะอนุกรรมการจัดทำสารานุกรมสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๒ ในคณะกรรมการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, “สารานุกรมการเมืองไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑ เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของรัฐสภาไทย”, (กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๘), น. ๑๕๒.

ทั้งนี้ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ คณะผู้เปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งเรียกตนเองว่า “คณะราษฎร” ได้ยึดพระที่นั่งอนันตสมาคมแห่งนี้เป็นกองบัญชาการ และในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ปีเดียวกัน พระที่นั่งอนันตสมาคมก็แปรฐานะเป็นรัฐสภาของชาติ โดยสภาผู้แทนราษฎรชุดแรกได้เปิดประชุมเป็นปฐมฤกษ์เมื่อเวลา ๑๕ นาฬิกา ณ โถงชั้นบนของพระที่นั่งอนันตสมาคม

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินมา ณ พระที่นั่งอนันตสมาคมองค์นี้ เพื่อพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวรแก่ประชาชนชาวไทย นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา พระที่นั่งอนันตสมาคมก็ได้ทำหน้าที่เป็นรัฐสภาของชาติเรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อจำนวนประชากรของประเทศเพิ่มมากขึ้นและจำนวนสมาชิกรัฐสภาก็เพิ่มมากขึ้นเป็นสัดส่วนกัน ประกอบกับบทบาทและหน้าที่และอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติก็มีเพิ่มพูนขึ้นตามลำดับเวลา แต่บริเวณสถานที่ของพระที่นั่งอนันตสมาคมเริ่มคับแคบ ไม่เพียงพอแก่ราชการ จึงมีการก่อสร้างที่ทำการของรัฐสภาแห่งใหม่ที่บริเวณถนนอุทองใน ด้านถนนราชวิถี^๒

ปัจจุบันพระที่นั่งอนันตสมาคมใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีและรัฐพิธีที่สำคัญ เช่น รัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา พระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และถวายบังคมพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกปี เป็นต้น

● ที่ทำการรัฐสภาในปัจจุบัน

สถานที่ทำการของรัฐสภาในปัจจุบันตั้งอยู่บนถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ สืบเนื่องจากธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๐๒ ได้กำหนดให้รัฐสภามีสภาเดียว คือ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๔๐ คน เมื่อจำนวนสมาชิกรัฐสภาเพิ่มมากขึ้นจึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องจัดสร้างที่ทำการของรัฐสภาแห่งใหม่ที่มีขนาดใหญ่กว่าเดิม ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ พลเอกหลวงสุทธิสารธรรณกร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญในขณะนั้น จึงได้เสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ดำเนินการก่อสร้างที่ทำการของรัฐสภาใหม่ คณะรัฐมนตรีจึงให้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการและแนะนำให้พิจารณาใช้ที่ดินบริเวณกรมการสัตว์ทหารบก ตำบลพลญาโท เป็นที่ก่อสร้าง แต่คณะกรรมการสร้างรัฐสภาพิจารณาเห็นว่าไม่เหมาะสมเพราะจะต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและค่าชดเชยที่ดินแปลงนี้เป็นจำนวนมาก จึงเสนอกลับไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง พร้อมเหตุผลประกอบโดยสังเขปว่า สมควรถือเอาพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นรัฐสภาต่อไป แต่ควรก่อสร้างอาคารบางหลังขึ้นใหม่เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติงานธุรการ และคงใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเพียงประกอบพิธีเปิดประชุมสภาและรัฐพิธีต่าง ๆ ดังเคยกระทำมาในกาลก่อน และควรก่อสร้างอาคารสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาให้มีห้องประชุมสภา ห้องประชุมคณะกรรมการที่มีเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยครบถ้วน มีอาคารที่ทำการของสมาชิกสภา ห้องสมุด อาคารสโมสรสภา สำหรับให้บริการแก่สมาชิกสภา และประการสุดท้ายควรปรับปรุงบริเวณให้สวยงามและมีที่จอดรถ โดยใช้ที่ดินทางทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคมที่ว่างเปล่าอยู่ประมาณเกือบ ๒๐ ไร่ ซึ่งเคยใช้เป็นที่ตั้งของหน่วยรถถัง กรมตำรวจ และได้เลิกไปแล้ว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาข้อเสนอแนะและลงมติเห็นชอบ จึงได้ดำเนินการกรบบังคมทูลขอพระราชทานที่ดินบริเวณดังกล่าว ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมพระราชทาน ต่อมาได้มีการเขียนแบบจนแล้วเสร็จ และได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ แต่คณะรัฐมนตรีก็ได้ตกลงแต่ประการใด เรื่องจึงระงับอยู่

^๒เพ็ญอ้าง, น. ๑๕๖-๑๕๗.

จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เลขธิการรัฐสภาในขณะนั้น จึงได้เสนอเรื่องการก่อสร้างที่ทำการของรัฐสภาใหม่อีกครั้ง หลังจากได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว คณะรัฐมนตรีชุดที่มีจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๒ อนุมัติให้มีการก่อสร้างที่ทำการของรัฐสภาใหม่ตามที่ได้เสนอ โดยมีบริษัทพระนครก่อสร้างเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง และได้มีการวางศิลาฤกษ์ที่ทำการของรัฐสภาแห่งใหม่นี้แล้วเสร็จและใช้เป็นที่ประชุมได้เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ ซึ่งจากการตรวจค้นบันทึกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลาดังกล่าวไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายสถานที่ประชุมสภาจากพระที่นั่งอนันตสมาคมไปที่ตึกรัฐสภา^๓

ปัจจุบันอาคารที่ทำการของรัฐสภา มีจำนวน ๓ อาคาร ประกอบด้วย

- อาคารรัฐสภา ๑ เป็นอาคาร ๓ ชั้น ตั้งอยู่ด้านหลังพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ใช้เป็นที่ประชุมของรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมวุฒิสภา
- อาคารรัฐสภา ๒ เป็นอาคาร ๓ ชั้น ใช้เป็นที่ทำการของสำนักงานเลขธิการวุฒิสภา และเป็นห้องประชุมกรรมาธิการ
- อาคารรัฐสภา ๓ เป็นอาคาร ๗ ชั้น ใช้เป็นที่ทำการของสำนักงานเลขธิการสภาผู้แทนราษฎร ห้องประชุมงบประมาณ และหอสมุดรัฐสภา^๔

● อาคารรัฐสภาแห่งใหม่

สืบเนื่องจากที่ทำการของรัฐสภาในปัจจุบันได้มีความคับแคบ เนื่องจากจำนวนสมาชิกรัฐสภาที่เพิ่มมากขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับจำนวนข้าราชการที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามภารกิจในด้านต่าง ๆ ที่มีเป็นจำนวนมากของสมาชิกรัฐสภา ทำให้เป็นอุปสรรคและมีข้อจำกัดในการปฏิบัติภารกิจของสมาชิกรัฐสภาอันส่งผลกระทบต่อการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ รวมทั้งประชาชนที่มาติดต่อราชการ จึงได้มีแนวคิดที่จะก่อสร้างที่ทำการของรัฐสภาแห่งใหม่บริเวณที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขที่ ก.ท. ๓๐๔๙ ถนนทหาร (เกียกกาย) เขตดุสิต แปลงริมน้ำเจ้าพระยา เนื้อที่ ๑๒๓ ไร่ ภายใต้ชื่อว่า “สัปปายะสภาสถาน” อันหมายถึง สภาแห่งความสงบ ร่มเย็น และปัญญา หรืออาจหมายถึงสถานที่ประกอบกรรมดี โดยเป็นแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ที่คณะกรรมการประกวดของผู้เข้าประกวดแบบลำดับที่ ๐๔๗ รหัส สบ ๑๐๕๑ ซึ่งผู้ออกแบบได้ตั้งเป้าหมายโดยให้ความสำคัญสูงสุดใน ๙ เรื่อง ประกอบด้วย “เรื่องอุดมคติ ๕ เรื่อง” ได้แก่ ชาติ ศีลธรรม สติปัญญา สถาบันพระมหากษัตริย์ และประชาชน และ “เรื่องประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิต ๔ เรื่อง” ได้แก่ ประโยชน์ใช้สอย อาคารเป็นมิตรกับสภาพแวดล้อมและประหยัดพลังงาน การออกแบบที่เป็นสากล และเป็นธรรม และระบบรักษาความปลอดภัยและความปลอดภัยจากเพลิงไหม้^๕

^๓โปรดดู บันทึกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ครั้งที่ ๖๖ วันเสาร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๑๗ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม และบันทึกการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ครั้งที่ ๖๗ วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ ณ ตึกรัฐสภาตามเอกสารแนบหมายเลข ๑.

^๔อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๑, น. ๑๕๙-๑๖๑.

^๕การประกวดการออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ได้มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวดทั้งหมด รวมทั้งสิ้น ๙๙ ราย จากผลงานทั้งหมดจำนวน ๑๓๓ แบบ, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๑, น. ๑๖๖-๑๖๘.

ทั้งนี้ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ได้รับการวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๓ โดยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โดยมีนายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร เฝ้าฯ รับเสด็จ ซึ่งในโอกาสนี้ ได้มีการจัดสร้างเหรียญที่ระลึกนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายและมีการจัดแสดงนิทรรศการด้วย

ปัจจุบัน โครงการก่อสร้างได้เกิดความล่าช้า เนื่องจากปัญหาการส่งมอบพื้นที่และการปรับรายละเอียดของแบบก่อสร้างในบางส่วน รวมทั้งปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงทำให้การก่อสร้างไม่เป็นไปตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม คาดว่าจะแล้วเสร็จในปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ประการที่สอง ข้อมูลเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการของรัฐสภา

ด้วยความสำคัญของที่ทำการของรัฐสภาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิหน้าที่ การรักษาความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อย และการให้ความคุ้มครองสมาชิกรัฐสภาและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงงานรัฐสภาซึ่งได้ปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ภายในอาคารที่ทำการของรัฐสภา ตลอดถึงบริเวณรัฐสภาและสถานที่ประชุมรัฐสภา ให้ต้องถือปฏิบัติ รวมทั้งมีข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของประธานรัฐสภาในการควบคุมและดำเนินกิจการในเรื่องดังกล่าวขึ้น ซึ่งกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับที่ทำการของรัฐสภานั้น มีปรากฏทั้งในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องมาโดยลำดับ และปัจจุบันได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้

● รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับที่ทำการของรัฐสภา บริเวณรัฐสภา และสถานที่ประชุมรัฐสภาเป็นจำนวนมาก โดยการปฏิบัติงานทั้งในด้านนิติบัญญัติของประเทศ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งด้านการต่างประเทศ และการอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ล้วนกำหนดให้ดำเนินการในที่ทำการของรัฐสภาทั้งสิ้น ดังนั้น หากจำแนกบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการของรัฐสภาตามการปฏิบัติงานในแต่ละด้านดังกล่าวแล้ว อาจแบ่งออกได้เป็น ๖ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การใช้ที่ทำการของรัฐสภาในด้านนิติบัญญัติของประเทศ ได้แก่ บทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งการพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

ส่วนที่ ๒ การใช้ที่ทำการของรัฐสภาในด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ได้แก่ บทบัญญัติเกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป และการตั้งคณะกรรมการเพื่อกระทำกิจการพิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ รวมทั้งการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน

ส่วนที่ ๓ การใช้ที่ทำการของรัฐสภาในด้านการให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบบุคคล
เพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญ ได้แก่ บทบัญญัติเกี่ยวกับการให้คำแนะนำหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรง
 ตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และกรรมการในองค์กรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ส่วนที่ ๔ การใช้ที่ทำการของรัฐสภาในด้านการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ
 ได้แก่ บทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ
 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
 ตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๐

ส่วนที่ ๕ การใช้ที่ทำการของรัฐสภาในด้านการต่างประเทศ ได้แก่ บทบัญญัติเกี่ยวกับการรับฟัง
 คำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘

ส่วนที่ ๖ การใช้ที่ทำการของรัฐสภาในกรณีอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่

- การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๗
- การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๙
- การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช
 ๒๔๖๗ ตามมาตรา ๒๐
- การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๑
- หน้าที่และอำนาจของประธานรัฐสภาในการดำเนินกิจการของรัฐสภาตามมาตรา ๘๐
- การปฏิญาณตนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในที่ประชุมแห่งสภาที่ตน
 เป็นสมาชิกก่อนเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๑๑๕
- หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาในการดำเนินกิจการ
 ของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับตามมาตรา ๑๑๙
- การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๑
- เอกสิทธิ์ของสมาชิกในการแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน
 ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา
 รายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี รวมทั้งบุคคล
 ซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และผู้ดำเนินการ
 ถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางอื่นใดซึ่งได้รับอนุญาตจาก
 ประธานแห่งสภานั้นตามมาตรา ๑๒๔ ตลอดจนบุคคลผู้กระทำหน้าที่กรรมการและผู้ปฏิบัติตามคำเรียก
 เอกสารหรือเรียกบุคคลให้มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามมาตรา ๑๒๙
- ความคุ้มกันมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา
 ไปทำการสอบสวนในคดีอาญาเพื่อประโยชน์ในการมาประชุมสภาตามมาตรา ๑๒๕
- อำนาจในการตราข้อบังคับการประชุมสภาเกี่ยวกับเรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจ
 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย
 และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๒๘
- การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตามมาตรา ๑๗๗

● **ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐^๖**

ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับที่ทำการของรัฐสภา สิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภา การรักษาความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อย รวมทั้งข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของประธานสภาในการควบคุมและดำเนินกิจการในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

- **บทนิยามคำว่า “บริเวณสภา”** ตามข้อ ๔ ซึ่งกำหนดให้หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภานิติบัญญัติแห่งชาติและให้หมายความรวมถึงอาคารที่ทำการต่าง ๆ และอาคารที่ทำการสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

(อนึ่ง ตาม “ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๓” มีบทนิยามเกี่ยวกับที่ทำการของรัฐสภา กำหนดไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

“**ที่ประชุมรัฐสภา**” หมายถึง ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงที่ประชุมวุฒิสภากำหนดที่รัฐสภาในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบด้วย

“**สถานที่ประชุมของรัฐสภา**” หมายถึง สถานที่ประชุมของรัฐสภา ณ อาคารที่ทำการของรัฐสภา เว้นแต่ในกรณีจำเป็นที่เป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจประชุมในอาคารที่ทำการของรัฐสภาได้ ประธานรัฐสภาอาจกำหนดสถานที่ประชุมของรัฐสภา ณ สถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวก็ได้)

- **หน้าที่และอำนาจของประธานสภาตามข้อ ๑๑** โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องคือ ข้อ ๑๑ (๑) (๓) (๕) และ (๖) กล่าวคือ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมและดำเนินกิจการของสภา การรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาตลอดถึงบริเวณสภา และการแต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตาม (๑) หรือ (๖) รวมทั้งหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

- **การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยตามหมวด ๑๖** (ข้อ ๒๐๙ - ข้อ ๒๑๑) โดยกำหนดให้สถานที่ประชุมสภาเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม บุคคลอื่นที่มีใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่สภาจะเข้าไปในสถานที่ประชุมสภาก่อนได้รับอนุญาตจากประธานมิได้ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมสภา รวมทั้งห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนและห้ามสูบบุหรี่ในที่ประชุมสภา

สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืน ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ห้ามพูด ให้ถอนคำพูด ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุมสภา หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมสภาครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้ และในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณที่ประชุมสภา โดยคำสั่งของประธานนั้นจะโต้แย้งมิได้

ทั้งนี้ ยังกำหนดให้การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภา หรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคล เช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของสภา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้

^๖ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๘ ประกอบมาตรา ๒๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐.

- การมีผลใช้บังคับของระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามข้อ ๒๒๔ โดยกำหนดให้บรรดา ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

● พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการรักษา ความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณรัฐสภา ดังนี้

- หน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาตามมาตรา ๑๖ ซึ่งกำหนดให้ข้าราชการ รัฐสภาสามัญตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัย บุคคลและทรัพย์สินภายในบริเวณรัฐสภา โดยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในบริเวณรัฐสภา

● ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๙^๗

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับที่ทำการ ของรัฐสภา สิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่จะเข้ามาในสถานที่ประชุมรัฐสภาหรือบริเวณรัฐสภา รวมทั้งมาตรการ รักษาความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยภายในสถานที่ดังกล่าว ดังนี้

- บทนิยามคำว่า “บริเวณรัฐสภา” และ “สถานที่ประชุมรัฐสภา” ตามข้อ ๕ โดยกำหนดว่า “บริเวณรัฐสภา” หมายความว่า พื้นที่ที่ตั้งรัฐสภาและบริเวณโดยรอบ และ “สถานที่ประชุมรัฐสภา” หมายความว่า สถานที่ประชุมของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ณ อาคารที่ทำการของรัฐสภา

- การเป็นสถานที่อันเครพและเขตหวงห้ามตามข้อ ๘ โดยกฎหมายได้กำหนดให้ “สถานที่ ประชุมรัฐสภา” และ “บริเวณรัฐสภา” เป็นสถานที่เครพและเป็นเขตหวงห้าม บุคคลหรือยานพาหนะ ที่จะนำเข้ามาต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยเคร่งครัด

- การเป็นเขตปลอดอาวุธตามข้อ ๙ โดยกำหนดให้ “บริเวณรัฐสภา” ถือเป็นเขตปลอดอาวุธ ห้ามผู้ใดนำหรือพกพาอาวุธติดตัวเข้ามาในบริเวณรัฐสภาโดยเด็ดขาด

- มาตรการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ภายในสถานที่ประชุมรัฐสภาและบริเวณรัฐสภา ตามหมวด ๒ พื้นที่รักษาความปลอดภัย (ข้อ ๑๐ - ข้อ ๑๔) โดยได้แบ่งพื้นที่รักษาความปลอดภัยออกเป็น ๓ ชั้น ได้แก่ พื้นที่ชั้นนอก พื้นที่ควบคุม และพื้นที่หวงห้าม ซึ่งแต่ละชั้นจะมีระดับกำหนดช่องทางการผ่าน เข้าออกและวิธีปฏิบัติในการตรวจบุคคลและยานพาหนะที่เข้มงวดแตกต่างกัน หมวด ๓ ระดับการรักษา ความปลอดภัย (ข้อ ๑๕ - ข้อ ๑๘) โดยมีการกำหนดระดับการรักษาความปลอดภัยออกเป็น ๓ ระดับ

^๗ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๙ ฉบับนี้ ได้กำหนดให้ยกเลิกระเบียบรัฐสภาว่าด้วย การรักษาความปลอดภัยสถานที่ประชุมของรัฐสภาและบริเวณรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน.

ได้แก่ ระดับปกติ ระดับเตือนภัย และระดับสูงสุด ซึ่งแต่ละระดับจะมีมาตรการและวิธีปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยแตกต่างกัน **หมวด ๔ การอนุญาต** (ข้อ ๑๙ - ข้อ ๓๐) อาทิ การกำหนดห้ามบุคคลและยานพาหนะที่ไม่มีบัตรอนุญาตเข้ามาในสถานที่ประชุมรัฐสภาและบริเวณรัฐสภา หรือการกำหนดให้ต้องติดบัตรแสดงตนหรือบัตรอนุญาตสำหรับบุคคลที่ถือสื่อให้มองเห็นได้ชัดตลอดเวลาที่อยู่ในบริเวณรัฐสภา **หมวด ๕ การปฏิบัติ** (ข้อ ๓๑ - ข้อ ๔๔) อาทิ การกำหนดให้ต้องแต่งกายสุภาพ รักษา มารยาทให้เรียบร้อย ปฏิบัติตนให้เหมาะสม ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา และอยู่ในบริเวณที่กำหนด รวมทั้งกำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำยานพาหนะผ่านเข้าและออกบริเวณรัฐสภา ตลอดจนข้อปฏิบัติและหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา อาทิ การทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยบุคคลและทรัพย์สินภายในบริเวณรัฐสภาตลอด ๒๔ ชั่วโมง การเตือนหรือแนะนำผู้ที่ฝ่าฝืนระเบียบ และการดำเนินการกรณีมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดกฎหมายในบริเวณรัฐสภา โดยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา **หมวด ๖ การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ** (ข้อ ๔๕ - ข้อ ๔๘) โดยกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาในการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ อาทิ การพกพาอาวุธปืน การใช้รถนำขบวน และเรื่องอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร **หมวด ๗ การรักษาความปลอดภัยในการประชุมสภา** (ข้อ ๔๙ - ข้อ ๕๒) อาทิ การกำหนดพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย การตรวจตราและตรวจสอบทางเทคนิคตลอดในพื้นที่ที่กำหนดให้มีการรักษาความปลอดภัยอย่างละเอียดก่อนวันเปิดประชุมและระหว่างการประชุม รวมทั้งการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภารักษาความปลอดภัยสถานที่ประชุมสภาตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม **หมวด ๘ การบริหารเหตุการณ์พิเศษ** (ข้อ ๕๓ - ข้อ ๕๖) อาทิ อำนาจของคณะกรรมการบริหารเหตุการณ์พิเศษ ในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ประกาศ และคำสั่ง รวมทั้งดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ประชุมรัฐสภาหรือบริเวณรัฐสภาตามที่เห็นสมควร

ประการที่สาม ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดให้สถานที่อื่นเป็นที่ทำการของรัฐสภาชั่วคราว

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดที่จะต้องส่งมอบพื้นที่ตั้งอาคารรัฐสภาถาวรใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ให้แก่สำนักพระราชวัง ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ นี้^๕ และโครงการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ (บริเวณเกียกกาย) ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดเตรียมหาสถานที่ทำการของรัฐสภาเป็นการชั่วคราว เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามภารกิจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่ที่เข้ารับหน้าที่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในระหว่างที่การก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ดังกล่าวยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ประเด็นนี้จึงมีข้อพิจารณาว่าจะกระทำอย่างไร

^๕ “การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ” สามารถใช้ห้องประชุมรัฐสภา อาคารรัฐสภา ๑ และ “การประชุมคณะกรรมการธิการ” สามารถใช้ห้องประชุมกรรมการธิการ อาคารรัฐสภา ๑ และอาคารรัฐสภา ๒ เป็นสถานที่ประชุมได้จนถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น กล่าวคือ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่ยังไม่มีความพร้อมสำหรับรองรับ การปฏิบัติงานตามภารกิจของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก วุฒิสภาชุดใหม่ที่เข้ารับหน้าที่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เนื่องจากปัญหาการก่อสร้างไม่แล้วเสร็จตามแผนงานและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ประกอบกับเทียบเคียงข้อเท็จจริงในอดีต กรณีที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ)^{๙๔} เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ได้มีการหารือเพื่อขอความเห็นชอบในการเปลี่ยนสถานที่ประชุม เพื่อพิจารณาการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา จากอาคารรัฐสภาไปยังห้องประชุมวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ เนื่องจากมีเหตุการณ์ผู้ชุมนุมประท้วงทำการปิดล้อมอาคารรัฐสภา จนทำให้ ไม่สามารถดำเนินการประชุมได้ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์และได้ดำเนินการประชุม ณ สถานที่อื่น ซึ่งได้กำหนดให้เป็นสถานที่ประชุมของรัฐสภาชั่วคราวดังกล่าว ตลอดจนกรณีการออกประกาศกำหนด สถานที่ทำการหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งขององค์การตุลาการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในฝ่ายบริหาร อาทิ ประธานศาลฎีกา ในฐานะประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ได้ออกประกาศแจ้งการเปลี่ยนแปลง สถานที่ตั้งของศาลฎีกาตามที่อยู่และกำหนดวันเริ่มทำการ^{๙๕} หรืออธิบดีกรมการประกันภัย ในฐานะประธาน คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการ ได้ออกประกาศกำหนดสถานที่ทำการของอนุญาโตตุลาการและพื้นที่ ความรับผิดชอบในแต่ละภาค^{๙๖} หรือนายกรัฐมนตรี ได้ออกประกาศแจ้งย้ายที่ทำการของกองกำกับการต่าง ๆ ในกองตำรวจทางหลวง กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ให้เป็นไปตามสถานที่ตั้งที่กำหนด^{๙๗} เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อมีกรณีจำเป็นที่เป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจประชุมในอาคารที่ทำการของรัฐสภา ดังกล่าวได้ กอปรกับเพื่อให้การดำเนินกิจการของรัฐสภาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุภารกิจตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งเป็นการรักษาระเบียบ ความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อย ภายในสถานที่ประชุมรัฐสภาและบริเวณรัฐสภา ตลอดจนให้การปฏิบัติงาน ตามหน้าที่และอำนาจเกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี^{๙๘} อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๐ วรรคสี่^{๙๙} ประกอบมาตรา ๒๖๓

^{๙๔}โปรดดู บันทึกการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ ห้องประชุม วิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ ตามเอกสารแนบหมายเลข ๒.

^{๙๕}โปรดดู ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง เปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาลฎีกา ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ตามเอกสารแนบหมายเลข ๓.

^{๙๖}โปรดดู ประกาศคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการ เรื่อง กำหนดสถานที่ทำการของอนุญาโตตุลาการ ฉบับลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ และฉบับลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ตามเอกสารแนบหมายเลข ๔.

^{๙๗}โปรดดู ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง ย้ายที่ทำการของกองกำกับการ ๑ กองกำกับการ ๒ และกองกำกับการ ๓ กองตำรวจทางหลวง ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ตามเอกสารแนบหมายเลข ๕.

^{๙๘}รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐ อย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ”.

^{๙๙}รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๐ วรรคสี่ บัญญัติว่า

“ประธานรัฐสภา มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และดำเนินการของรัฐสภา ในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ”.

วรรคหนึ่ง^{๑๕} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และข้อ ๑๑ (๑) (๓) และ (๖) แห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๖} ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้สถานที่ใดเป็นอาคาร “ที่ทำการของรัฐสภา” เพื่อใช้เป็น “สถานที่ประชุมรัฐสภา” เป็นการชั่วคราว รวมทั้งกำหนดอาณาเขตของพื้นที่ตั้งที่ทำการของรัฐสภาชั่วคราว ที่ทำการของหน่วยงาน และบริเวณโดยรอบภายในอาณาเขตครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็น “บริเวณรัฐสภา” เพื่อทราบเป็นการทั่วไปได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนว่า “สถานที่ประชุมรัฐสภา” คือสถานที่ใด และบริเวณใดคือ “บริเวณรัฐสภา” อันจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ในการนี้ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีอำนาจปรึกษาที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับกรณีดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร ตามข้อ ๒๘ แห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๗} ทั้งนี้ เพื่อให้ที่ประชุมได้ร่วมพิจารณาและรับทราบการดำเนินการในกรณีนี้ด้วย

๒๕๖๐๒๐๒๐๒๐๒๐๒๐๒๐๒๐๒๐

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
มกราคม ๒๕๖๒

^{๑๕}รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๖๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาตรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้”.

^{๑๖}ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๑ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๑ ประธานสภา มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
- (๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๓) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาตลอดถึงบริเวณสภา
- (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
- (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตาม (๑) หรือ (๖)
- (๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้”.

^{๑๗}ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๘ กำหนดว่า

“ข้อ ๒๘ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมสภาในปัญหาใด ๆ กำหนดวิธีการตรวจสอบองค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานสภาลงจากบัลลังก์โดยมิได้มอบหมายให้รองประธานสภาปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม”.